

การวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การ์ตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
Content Analysis in Comic Columns Phu Yai Ma Kap Thong Maa Maen
(ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน) From Thai Rath Newspaper

สุนทรี ดวงทิพย์*

Soontaree Dountipya

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การ์ตูนผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยใช้ข้อมูลในการศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 61 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า คอลัมน์การ์ตูนเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่มีลักษณะล้อเลียนบุคคล ล้อเลียนสังคม นักการเมืองหรือผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานและข้าราชการรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ เนื้อหาจะเป็นการเสียดสีประชดประชัน การเย้ยหยัน หรือหยิกแกล้มหยอกพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลในวงการต่างๆที่มีความเคลื่อนไหวหรือตกเป็นข่าวในทางที่ดีและไม่ดี คอลัมน์การ์ตูนส่วนใหญ่จะนำเสนอข้อเขียนเชิงล้อเลียนมากที่สุด จากการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบคอลัมน์การ์ตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่า มีเนื้อหาล้อเลียนทางด้านสังคมจำนวน 21 ภาพ ล้อเลียนบุคคล จำนวน 19 ภาพ และล้อเลียนทางด้านหน่วยงานราชการจำนวน 21 ภาพ

คำสำคัญ : คอลัมน์การ์ตูน / การวิเคราะห์เนื้อหา

ABSTRACT

This study investigates contents of Phu Yai Ma Kap Thong Maa Maen (ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน) column from Thairath newspaper. The study using sources of data from 61 issues of Thairath newspaper started on 1st June 2016 to 30th July 2016. The paper indicates that cartoon column informs parody contents of people, societies, politicians or involved person, government officers and economies. The contents are written to satirize, sarcastic, ridicule or tease behaviors of people in variety fields that appear on both good and bad news. However, most cartoon columns present in way of parody. The examine of content of cartoon columns (ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน) from Thairath newspapers inquires 21 pictures of social satire 19 pictures of social satire and 21 parody pictures of government office.

Keywords : Comic Columns / Content analysis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตูนเป็นวรรณกรรมที่สร้างสรรค์และมีผลต่อการสร้างอารมณ์ของผู้อ่าน ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ และลดความเครียดของจิตใจได้ การตูนเป็นสื่อที่มีความพิเศษในตนเองกล่าวคือ เป็นสื่อที่เข้าใจง่ายและสื่อสารได้รวดเร็ว ทั้งยังสื่อสารกับผู้อ่านได้ทุกเพศทุกวัย การตูนมีการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงถือได้ว่าการตูนเป็นวรรณกรรมที่ทันสมัย นอกจากนี้ภาพการตูนยังเป็นการแสดงออกทางศิลปะซึ่งใช้ภาพการตูนถ่ายทอดเรื่องราวออกมาหรือเป็นสื่อสัญลักษณ์บอกเรื่องราวความคิดของผู้เขียน โดยที่มีหรือไม่มีตัวอักษรบรรยายก็ได้ การตูนจึงมีบทบาทเพราะสามารถแทรกไปในทุกสถานที่ ทุกโอกาสไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ภาพยนตร์หรือแม้กระทั่งงานโฆษณา (วัชรพงษ์ หงส์สุวรรณ, 2545, หน้า 3)

คอลัมน์การตูนเป็นการนำการตูนมาใช้ในการนำเสนอเรื่องราวที่เน้นตัวบุคคลเป็นหลัก ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งมักเป็นการล้อเลียนด้วยภาพประกอบข้อความ มีลักษณะล้อเลียนบุคคล ล้อเลียนสังคม นักการเมืองหรือผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานและข้าราชการรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ จะมีการเสียดสีประชดประชัน การเย้ยหยัน หรือหยิกแหยงหยอก

คอลัมน์การตูนผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ของ ชัย ราชวัตร เป็นคอลัมน์การตูนที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชัย ราชวัตร หรือสมชาย กัตถ์ญานันท์ ได้ นำเสนอเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยนำเหตุการณ์มาสะท้อนตามแนวความคิดของตน ซึ่งก่อให้เกิดอารมณ์ขัน ทำให้ผู้อ่านได้แนวคิดและความบันเทิงจากการอ่านคอลัมน์การตูนผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะวิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์การตูนของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ในหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 61 ฉบับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปของการตูน และวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การตูนจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ตามประเด็นต่อไปนี้ (ศักดิ์ วิมลจันทร์, 2548; นิพนธ์ คุณารักษ์, 2539; สังเกต นาคไพจิตร, 2530)

1. ล้อเลียนทางด้านสังคม
2. ล้อเลียนบุคคล
3. ล้อเลียนหน่วยงานราชการ

แหล่งข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ศึกษาคอลัมน์การตูนจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน โดยศึกษาในช่วงระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 61 ฉบับ

วิธีการดำเนินวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การ์ตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นเตรียมและรวบรวมข้อมูล
ผู้ศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไปของการ์ตูน ศึกษาและรวบรวมคอลัมน์การ์ตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 61 ภาพ
2. ขั้นจัดการข้อมูล
ผู้ศึกษาได้จำแนกเนื้อหาคอลัมน์การ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน
3. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์การ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน โดยแบ่งตามประเภทคอลัมน์การ์ตูน ดังนี้
 - 3.1 ล้อเลียนทางด้านสังคม
 - 3.2 ล้อเลียนบุคคล
 - 3.3 ล้อเลียนหน่วยงานราชการ
4. ขั้นนำเสนอข้อมูลการศึกษาวิเคราะห์
นำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา มีข้อค้นพบดังนี้

ความรู้ทั่วไปของการ์ตูน

การ์ตูน หมายถึง รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ที่เกิดจากการวาดเพื่อสร้างความตลกขบขัน สื่อความหมาย หรือล้อเลียนสังคม ซึ่งอาจมีลักษณะเกินความจริง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ หรือแสดงแนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจการ์ตูน รวมทั้งเป็นเรื่องราว หรือกรอบสั้น ๆ ที่ถ่ายทอดแนวคิดอารมณ์ความรู้สึกของผู้วาด อาจเป็นภาพบิดเบือนไปจากความจริง ซึ่งเน้นลักษณะเด่นๆ โดยตัดทอนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออกไปเพื่อให้สื่อความหมายแทนตัวหนังสือโดยแสดงออกทางภาพเท่านั้น ภาพนั้นจะเป็นลักษณะขบขัน ล้อเลียน สวຍงาม เสียดสี หรือโฆษณาประชาสัมพันธ์ อาจเป็นภาพเดียวหรือหลายภาพเป็นเรื่องเป็นราวก็ได้ โดยทั้งหมดนี้จะต้องอาศัยจินตนาการของผู้วาดในการถ่ายทอดเรื่องราวเป็นสำคัญ (จุลศักดิ์ อมรเวช, 2544, หน้า 27; จินตนา ไบกายูซี, 2534, หน้า 64-65)

ประเภทของการ์ตูน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท (กรรณิการ์ ศรีเจริญ, 2525, หน้า 8) ดังนี้

1. การ์ตูนการเมือง เป็นการ์ตูนที่มุ่งเน้นล้อ เสียดสี ประชดประชันบุคคลหรือเหตุการณ์ทางการเมือง เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ ลักษณะของการ์ตูนชนิดนี้อาจมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ นักเขียนการ์ตูนการเมืองไทยที่แฟนการเมืองรู้จักดี เช่น ประยูร จรรย์ราชวัธ หรือ "ศุขเล็ก" แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, ชัย ราชวัตร "ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน" แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, อรุณ แห่ง หนังสือพิมพ์ เดอะเนชั่น ฯลฯ
2. การ์ตูนขำขัน เป็นการ์ตูนที่เน้นความขบขันเป็นหลัก อาจเสนอภาพในช่องเดียวหรือหลายช่อง จะมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ปกติมุขตลกของการ์ตูนชนิดนี้จะหยิบมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันปัจจุบันการ์ตูนชนิดนี้กำลังได้รับความนิยมมากในสังคมไทย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การ์ตูน "ชายหัวเราะ"

3. การ์ตูนเรื่องยาว เป็นการ์ตูนที่นำเสนอเรื่องราวที่มีความต่อเนื่องกันจนจบ มีคำบรรยายหรือบทสนทนาภายในภาพ การ์ตูนชนิดนี้ปรากฏอยู่ในนิตยสารและหนังสือพิมพ์ เรียกว่าcomics strips แต่ถ้านำมาพิมพ์รวมเล่มเรียกว่า comics books เช่น การ์ตูนเล่มของญี่ปุ่นและฝรั่งการ์ตูนไทยที่นำเอาวรรณคดี นิยายพื้นบ้าน เรื่องจักรๆ วงศ์ๆ มาพิมพ์ขาย รวมทั้งการ์ตูนเล่มละบาท ก็จัดอยู่ในประเภทนี้เช่นกัน ซึ่ง จุลศักดิ์ อมรเวช หรือ จุก เปี้ยวสกุล นักเขียนการ์ตูนชื่อดังในอดีต ได้รวมเรียก การ์ตูนไทยเหล่านี้ว่า "นิยายภาพ"

4. การ์ตูนประกอบเรื่อง เป็นการ์ตูนที่ใช้ประกอบกับข้อเขียนอื่นๆ ประกอบโฆษณาเพื่อขยายความหรือเป็นการตูนประกอบการศึกษา การ์ตูนชนิดนี้มักเป็นตัวการ์ตูนโดดๆ ไม่มีเรื่องราวในตัวเอง การ์ตูนมีชีวิตหรือภาพยนตร์การ์ตูน เป็นการ์ตูนที่มนุษย์ใส่ชีวิตให้มีการเคลื่อนไหวได้ มีการลำดับภาพและเรื่องราวอย่างต่อเนื่องคล้ายกับภาพยนตร์ เพียงแต่ตัวละครเป็นการ์ตูน ปัจจุบันหนังการ์ตูนแพร่หลายออกไปอีกหลายสื่อ ทั้งหนังการ์ตูนทีวี หนังการ์ตูนโฆษณา วิดีโอการ์ตูน หรือใช้แสดงประกอบกับนักแสดงที่เป็นคนในภาพยนตร์ ตัวอย่างหนังการ์ตูนที่ฉายในเมืองไทย เช่น สุดสาคร, โดเรมอน, ไลอ้อนคิง, เซลเลอร์มูน เป็นต้น

ลักษณะการ์ตูนที่มีความเหมาะสมนั้น จะต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจความหมายได้ตรงกับจุดมุ่งหมายนั้น เนื้อหาตรงกับความสนใจและความเหมาะสมกับผู้อ่าน มีลักษณะเด่นของตัวละครที่แสดงให้เห็นบุคลิก อารมณ์ สีหน้า และท่าทาง ภาพที่เขียนต้องเป็นภาพง่ายๆ มีความชัดเจน คำบรรยายควรสั้น กระชับแต่มีความหมาย

คอลัมน์การ์ตูนหมายถึง การนำเสนอเรื่องราวที่เน้นตัวบุคคลหรือเป็นเรื่องราวที่ล้อเลียนในประกอบด้วยการล้อเลียนทางภาพประกอบข้อความ มีลักษณะล้อเลียนบุคคล นักการเมืองหรือผู้เกี่ยวข้องล้อเลียนสังคมรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ จะมีการเสียดสีประชดประชัน การเย้ยหยัน หรือหยิกแกล้มหยอก พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลในวงการต่างๆ ที่มีความเคลื่อนไหวหรือ ตกเป็นข่าวในทางที่ดีและไม่ดี คอลัมน์การ์ตูนโดยส่วนใหญ่จะนำเสนอข้อเขียนเชิงล้อเลียนมากที่สุด มีการใช้สำนวนภาษาที่เร้าอารมณ์ ซึ่งมักใช้สำนวนภาษาง่ายๆ ชัดเจนและแฝงอารมณ์ขันในบางครั้ง

ประเภทของคอลัมน์การ์ตูน สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ (ศักดิ์ วิมลจันทร์, 2548; นิพนธ์ คุณารักษ์, 2530; สังเกต นาคไพจิตร, 2530) ดังนี้

1. ล้อเลียนทางด้านสังคม หมายถึง ภาพหรือข้อความประกอบการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ของคนในสังคมในลักษณะที่ขัดต่อระเบียบของสังคมที่มีผลกระทบต่อประชาชน ส่วนใหญ่ ประชาชนมองเห็นว่าสภาวะการณั้นเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นและเห็นว่าสามารถจะแก้ไขได้ด้วยการกระทำร่วมกัน

2. ล้อเลียนบุคคล หมายถึง ภาพหรือข้อความประกอบการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการล้อเลียนพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะ ผู้นำ นักการเมืองและบุคคลที่มีชื่อเสียง

3. ล้อเลียนทางด้านหน่วยงานราชการ หมายถึง ภาพหรือข้อความประกอบการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการล้อเลียน เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการ หน่วยงานราชการและข้าราชการ

สำหรับการ์ตูนไทยนั้นมีวิวัฒนาการมาจากภาพจิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ ซึ่งเป็นภาพสองมิติในวัดต่างๆ มีเรื่องราวมาจากนิทานชาดก ต่อมาเมื่อครั้งรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงสนพระทัยในการวาดภาพมาก ทรงวาดภาพตกแต่งเตือนข้าราชการที่ประพฤติไม่ดี ฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งภาพล้อเลียนของพระองค์ได้ตีพิมพ์ลงในหนังสือ "ดุสิตสมิต" และพระองค์ยังทรงส่งเสริมการวาดภาพล้อเลียน จึงทำให้ภาพล้อเลียนเป็นที่นิยมในวงกว้าง นักเขียนที่มีฝีมือที่เป็นที่รับทราบของสมัยนั้น คือ เปล่ง ไตรปิ่น ซึ่งท่านได้ศึกษาการวาดภาพจากต่างประเทศ ภาพล้อเลียนหรือการ์ตูนการเมืองของ เปล่ง ไตรปิ่น โด่งดังมาก ท่านจึง

ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์จากรัชกาลที่ 6 เป็นขุนปฏิภาคพิมพ์ลิขิต ต่อมาในรัชกาลที่ 7 วงการการตูนเริ่มชบเซา เพราะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองใน พุทธศักราช 2475 วงการการตูนจึงเริ่มคึกคักขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง และมีเสรีภาพในการแสดงออกได้เต็มที่ แต่ในบางครั้งก็เกินขอบเขต จึงทำให้คณะราษฎรต้องออกกฎหมายควบคุม

สมัยต่อมาได้เกิดนักเขียนการตูนมากมาย เช่น พิมพ์ กาฬสิงห์ (ตุ๊กตา) ชัย แจ่มรัก เจ้าของนามแฝง “แจ้วแจ้ว” นอกจากนี้ยังมีนักเขียนการตูนอีกหลายท่าน เช่น พ.บางพลี, ราช เลอสรวง, ป้อม ปราการ, ณรงค์ ประภาสโนบล (รงค์), เติร์ยม ชาชุมพร, อาวัฒน์, จุ่มจิม และท่านอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งเป็นการตูนสำหรับเด็ก และนอกจากนี้หนังสือการตูนทางการเมืองก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหนังสือพิมพ์ซึ่งทุกฉบับจะจัดกรอบไว้สำหรับการตูนโดยเฉพาะ นักเขียนการตูนในปัจจุบันนี้มีจินตนาการเป็นที่น่าประทับใจของผู้อ่านหลายคน เช่น ชัย ราชวัตร ผู้เขียนการตูน “ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน” ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แอ๊ด เติร์นิวส์ ผู้เขียนการตูน “ปลัดเกลี้ยงคนเก่ง”

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมินจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบคอลัมน์ภาพล้อเลียนในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จำนวน 61 ฉบับ จำแนกเนื้อหาได้ดังนี้

1. เนื้อהל้อเลียนทางด้านสังคม พบจำนวน 21 ภาพ ตัวอย่าง

ข้อความ : งงไหมครับ

.....เมืองพุทธแต่มากไปด้วยคดียาเสพติด!

.....ยอมคืนที่ สปก. ผิดกฎหมายจะเสนอประกาศเกียรติคุณ อ่า อ่า อ่า!

.....ใครว่าสื่อออนไลน์มาแทนที่ไปรษณีย์แล้ว!

.....ตำรวจแจ้งตำรวจ ทหารจับทรัพย์!

.....ไปไหนใครๆก็ขอถ่ายรูปกับนายกเผด็จการ!

.....พระไทยสายวัดเล้าหลิน!

(ไทยรัฐ 17 กรกฎาคม 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนปัญหาความวุ่นวายของสังคมที่เป็นอยู่ขณะนี้ สะท้อนให้ปัญหาด้านพฤติกรรมที่ขาดวินัยความรับผิดชอบ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง และขาดจิตสำนึก ทำให้มีปัญหามากมายเกิดขึ้น เช่น เป็นเมืองพุทธแต่มาไปด้วยชาวคริสต์มาชมขึ้น ข้าราชการตำรวจด้วยกันตบทรัพย์กันเองแจ้งความกันเองทั้งๆที่เป็นตำรวจด้วยกัน การขึ้นชมกับการออกเสียงประชามติแล้วได้นายกเผด็จการ การจัดซื้อนมโรงเรียนที่ไม่สุจริต ประเด็นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านพฤติกรรม การขาดวินัยความรับผิดชอบ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง และขาดจิตสำนึก แสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ของคนบางกลุ่ม

ไอ้จ้อย : “ข้าพเจ้า ระยะเวลาเริ่มผ่อนคลายการตรวจจับสินค้าไทยปลอมทั้งแบรนด์เนมของฝรั่ง”

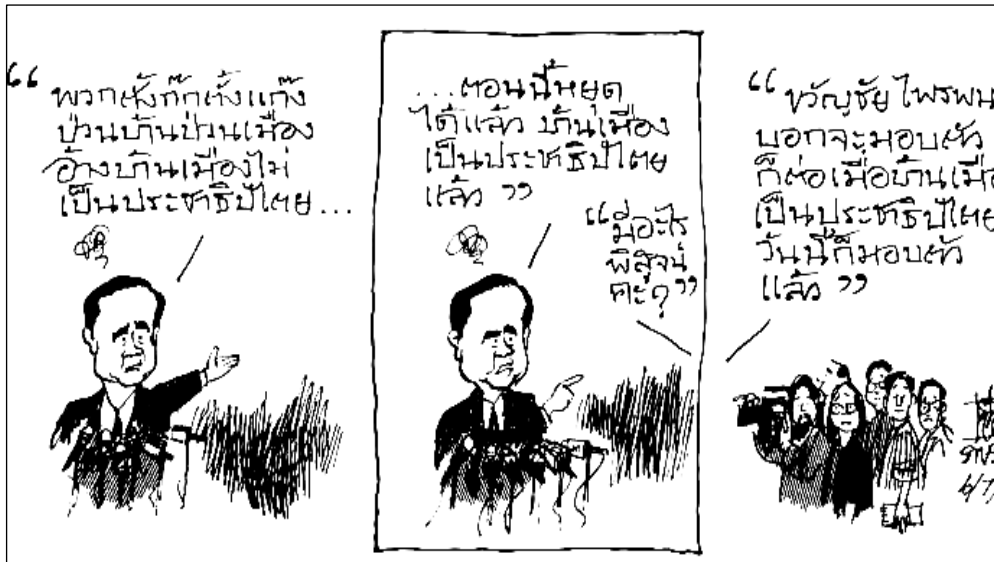
เผ่าหยอย : “เพราะคนไทยเลิกทำปลอมสินค้าแบรนด์เนม?”

ไอ้จ้อย : “เพราะฝรั่งพบว่าระยะนี้คนไทยมุ่งแต่ปลอมร่างรัฐธรรมนูญ”

(ไทยรัฐ 28 กรกฎาคม 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนการเมืองไทยในเรื่องของการรณรงค์ลงออกเสียงประชามติเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สะท้อนให้เห็นปัญหาการขาดจริยธรรมทางการเมืองของประชาชนชาวไทย เช่น การซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งของประชาชน นักการเมืองมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง การไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนก่อนการเลือกตั้ง เป็นต้น

2. ล้อเลียนบุคคล พบจำนวน 19 ภาพ ตัวอย่าง

พ.ต.ท ทักษิณ: “พวกตั้งก๊กตั้งแก๊งบ้านบ้านป่วนเมืองอ่างบ้านเมืองไม่เป็นประชาธิปไตย
.....ตอนนี้หยุดได้แล้ว บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยแล้ว”

นักข่าว : “เมื่อไหร่พิสูจน์คะ”

พ.ต.ท ทักษิณ: “ขวัญชัย ไพรพนา บอกจะมอบตัวก็ต่อเมื่อบ้านเมืองเป็นประชาธิปไตย
วันนี้ก็มอบตัวแล้ว”

(ไทยรัฐ 8 กรกฎาคม 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนนักการเมืองซึ่งตั้งแก๊งป่วนเมือง ที่อ่างบ้านเมืองไม่เป็นประชาธิปไตย สะท้อนให้เห็น
ปัญหาความขัดแย้งและขาดความสามัคคีของประชาชนไทย ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักการเมืองมีความคิดเห็น
ทางด้านการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน

ไอ้จ๋อ : “ข้าพกรองจำ...หญิงไก่อานาคตรุ่งพรรคการเมือง รุมตอม มอบตำแหน่งสำคัญ.....

ที่เหมาะสมกับคุณสมบัติพิเศษของหญิงไก่อให้ช่วยกำกับดูแลพรรค”

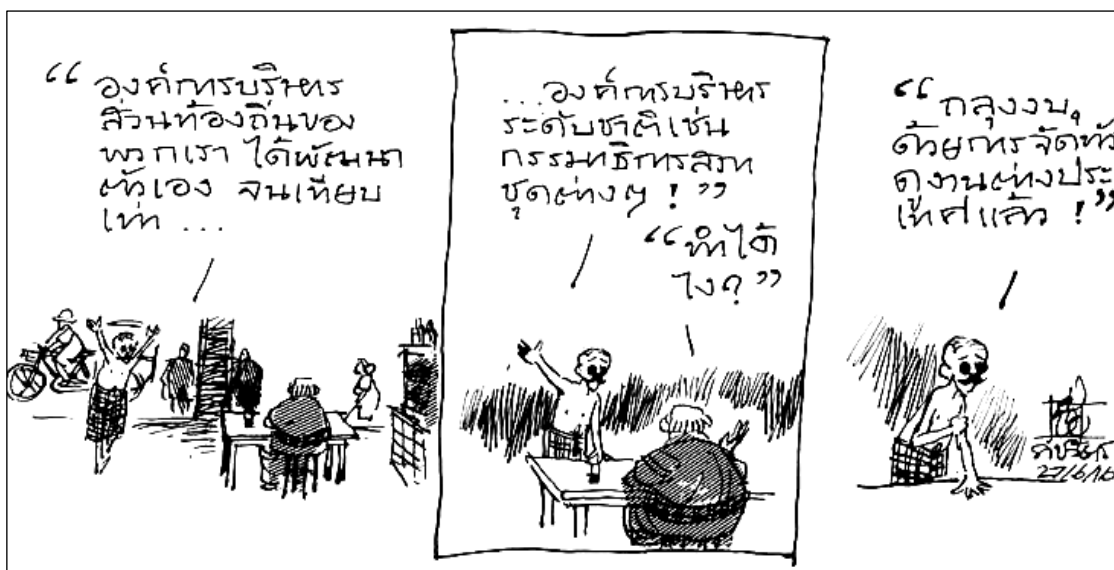
ชาวบ้าน : “ดูแลอะไร”

ไอ้จ๋อ : “คอยแจ้งข้อหาหลักทรัพ์แก่นักการเมืองที่ไม่ยอมขายตัวตามคำสั่งพรรค”

(ไทยรัฐ 6 กรกฎาคม 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนบุคคล(หญิงไก่อ) ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแจ้งความเท็จ จึงนำมาล้อเลียนให้ช่วยกำกับดูแลพรรคแจ้งข้อหาหลักทรัพ์แก่นักการเมืองที่ไม่ยอมขายตัวให้ตามคำสั่งพรรค

3. ล้อเลียนหน่วยงานราชการ พบจำนวน 21 ภาพ ตัวอย่าง

ไอ้จ๋อย : “ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของพวกเรา ได้พัฒนาตัวเอง จนเทียบเท่า...

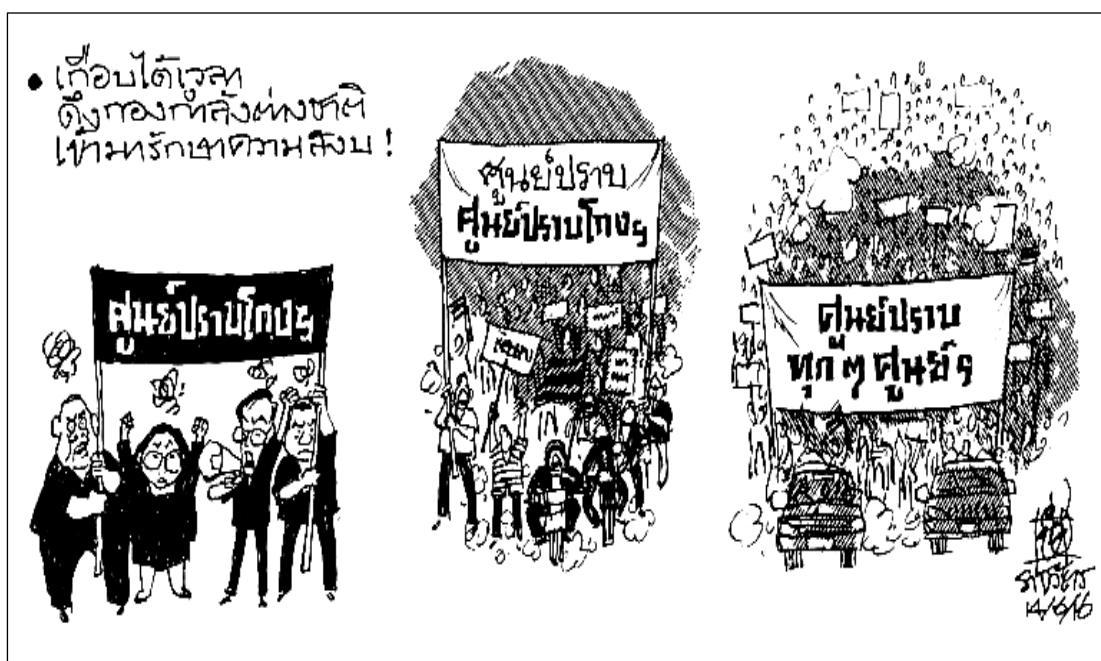
....องค์การบริหารระดับชาติ เช่น กรมการสาธารณสุขต่างๆ!”

เฒ่าหยอย : “ ทำได้ไง?”

ไอ้จ๋อย : “ ถูกลงบโดยการจัดทัวร์ดูงานต่างประเทศแล้ว!”

(ไทยรัฐ 29 มิถุนายน 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนการใช้งบประมาณที่ไม่เหมาะสมขององค์การบริหารท้องถิ่นที่จัดให้บุคลากรในหน่วยงานไปทัศนศึกษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นการกระทำที่เหมือนกับหน่วยงานราชการระดับประเทศสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอันเป็นปัญหาหลักและเรื้อรังที่สะสมมานาน ไม่อาจแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเบ็ดเสร็จ ทำให้ภาพลักษณ์ของระบบราชการไทยติดอยู่กับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ข้อความ : เกือบได้เวลาดึงกองกำลังต่างชาติเข้ามารักษาความสงบ!

ศูนย์ปราบโกง

ศูนย์ปราบศูนย์ปราบโกง

ศูนย์ปราบทุกๆศูนย์

(ไทยรัฐ 16 มิถุนายน 2559, หน้า 5)

เป็นการล้อเลียนหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจะแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน และมีหน่วยงานอื่นๆอีกหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่แท้จริง แต่กลับเป็นการสูญเสียงบประมาณที่ต้องถูกนำมาใช้จ่ายเพื่อการบริหารหน่วยงานดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์การ์ตูน ผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 61 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า มีเนื้อหาล้อเลียนทางด้านสังคม พบจำนวน 21 ภาพ เนื้อהל้อเลียนบุคคล พบจำนวน 19 ภาพ และเนื้อหา ล้อเลียนหน่วยงานราชการ พบจำนวน 21 ภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิญากร เกาหม่อ (2556) ซึ่งได้ศึกษาเนื้อหาการ์ตูนล้อการเมืองของหนังสือพิมพ์โพสทูเดย์และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ปีพ.ศ. 2554-2555 สรุปผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาของชัย ราชวัตรจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่าชัย ราชวัตรจะนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในแง่ลบมากที่สุด เป็นการวิจารณ์การทำงานของรัฐบาล รองลงมาเป็นการนำเสนอเนื้อหาเป็นกลางและนำเสนอเนื้อหาแง่บวกน้อยที่สุดโดยเลือกประเด็นที่ตลกขบขันมาถ่ายทอดเป็นการ์ตูนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นเรื่องการเมือง ปรากฏการณ์ในสังคม และล้อเลียนผู้ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้งานวิจัยของชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (2529) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การ์ตูนของชัยราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523 พบว่า เนื้อหาของการ์ตูนมุ่งแสดงความคิดเห็นทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ทั้งนี้จะนำข่าวและเหตุการณ์ที่พาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นข่าวที่ประชาชนสนใจมาเป็นเนื้อหา มีกลวิธีนำเสนอโดยใช้น้ำเสียง ล้อเลียน ถากถาง เสียดสีเย้ยหยัน และประชดประชัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการ์ตูนเป็นสื่อที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้อย่างดี นักเขียนจึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองรวมทั้งเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมวิจารณ์ และวิชาการศึกษาทางภาษาไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของเนื้อหาคอลัมน์การ์ตูนกับสังคมไทย
2. ควรมีการศึกษาวิธีการล้อเลียนคอลัมน์การ์ตูนของนักเขียนการ์ตูน

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ ศรีเจริญ. (2525). *วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนเล่มละบาท*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาส์น.

จินตนา ไบกาซูยี. (2534). *หนังสือการ์ตูน : ประโยชน์ในการเรียนการสอนในการส่งเสริมและการพัฒนาหนังสือการ์ตูนไทย*. กรุงเทพฯ : cursสภาลาดพร้าว.

จุลศักดิ์ อมรเวช. (2544). *ตำนานการ์ตูน*. กรุงเทพฯ : แสงแดด.

ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์. (2529). *วิเคราะห์การ์ตูนของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

นิพนธ์ คุณารักษ์. (2539). *สถานภาพ ปัญหา อุปสรรค และความเป็นไปได้ในการผลิตรายการภาพยนตร์การ์ตูนชุดทางโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัชรพงษ์ หงส์สุวรรณ. (2545). การวาดภาพการ์ตูน. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์.
- ศศิญากร เกาหมอ. (2556). การศึกษาเนื้อหาการ์ตูนล้อการเมืองของหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ปี พ.ศ.2554-2555. สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศักดา วิมลจันทร์. (2548). เข้าใจการ์ตูน. กรุงเทพฯ : โครงการสื่อการ์ตูนเพื่อการพัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณ สถาบันการ์ตูนไทย มูลนิธิเด็ก.
- สังเขต นาคไพจิตร. (2530). การ์ตูน. มหาสารคาม : ปริดาการพิมพ์.